

SKOVDYRKERFORENINGEN

Vendsyssel

Lærk, det lyse nåletræ med de gode egenskaber.

I mange år har lærken - noget ufortjent - været kategoriseret som "ammetræ". En betegnelse der dækker over, at lærken blot skulle hjælpe en frostfølsom granart op - for derefter at blive hugget ned inden træet havde opnået størrelse og værdi.

Faktisk kan lærk opnå stor størrelse og god kvalitet - når anlæg og pleje stiler mod rigtig skov.

Samtidig giver lærketræet et smukt og lysåbent skovbillede. Blandes sitkagran med lærk i grupper, bliver der også vinterskjul til vildtet.

Godt lærketømmer er værdsat både for de tekniske kvaliteter - små og få knaster, og for kerneveddets varighed.

Larix decidua, europæisk lærk er den klassiske lærkeart - og den har leveret det smukke og varige tømmer, blandt andet til skibsbyggeri.

Europæisk lærk kan få kræft, det anbefales at plante i blanding med foreksempel sitkagran eller skovfyr på tør jord.

Larix leptolepis, japansk lærk var meget anvendt som ammetræ, oftest ikke så velformet som andre lærk.

Larix eurolepis, hybridlærk er en krydsning mellem de to ovst. Oftest meget velformet og hurtigtvoksende.

Som ved de fleste træarter er afstamningen af meget stor betydning både hvad angår form og sundhed. Man skal altså ikke plante hvad som helst - heller ikke hvad angår lærk.

Skovdyrkerforeningen Vendsyssel - den lokale forening
Foreningen kan kontaktes på tlf. 98 86 10 20
fax 98 86 10 88 - E-mail: svn@skovdyrkerforeningen.dk

LODSEJERSAMMENSLUTNINGEN

HAMMER BAKKER

ÅRSSKRIFT 2000

Familiens økonomi er i gode hænder hos os

Det er vort mål, at vore kunder får mest muligt ud af deres penge - for vi har en interesse i, at det går godt for alle her i lokalområdet. Derfor kan I altid regne med imødekommenhed og effektiv hjælp, når I kommer hos os og søger rådgivning omkring familiens økonomi.

 Nørresundby Bank
-den lokale bank

Lodsejersammenslutningen Hammer Bakker

Gabelsgade 5, postboks 549, 9100 Aalborg, tlf. 9631 8800, fax 9631 8808

Bestyrelsen

Tage Kragbak

Ørndal, Vesterbæk 45
9310 Vodskov

Werner Davidsen

Brødlåndshus
Søhusevej 85
9310 Vodskov

Svend Nielsen

Søhuset
Søhusevej 62
9380 Vestbjerg

Svend Chr. Nielsen

Urmose
Vodskovvej 125
9310 Vodskov

Niels Andreassen

Den Røde Gård
Den Røde Gårds Vej 2
9310 Vodskov

Werner Kindberg

Mølbjergvej 21
9380 Vestbjerg

Årsskriftets redaktør

Johan Schlichtkrull

Heisesvej 9
9200 Aalborg SV

Formand

Medlem af medlemsudvalget Tlf. 9829 6999

Næstformand

Formand for jagtudvalget Tlf. 9828 6622

Kasserer

Formand for medlemsudv. Tlf. 9829 6508

Sekretær

Medlem af jagtudvalget Tlf. 9829 4017
Medlem af kultur- og festudv.

Fmd. for kultur og festudv. Tlf. 9829 6818

Tlf. 9818 4942

Formandens beretning for år 2000 på den ordinære generalforsamling den 14. marts 2001 på Sulsted Kro

Som det plejer at være tilfældet, drejer denne beretning sig om den tid der er gået siden sidste generalforsamling, selv om vedtægterne nok forudsætter at beretningen dækker det forløbne foreningsår, nemlig 2000.

Nu, et år efter sammenslutningens 10 års jubilæum, er der mange grunde til at overveje, hvordan sammenslutningen skal tilrettelægge arbejdet i den nærmeste fremtid. Noget af sammenslutningens arbejde er lykkedes, og noget er ikke lykkedes. Til dels har det allerede fået følger, og i øvrigt vil overvejelserne om det fremtidige arbejde givetvis præge den nye bestyrelses arbejde.

På jubilæumsgeneralforsamlingen fik sammenslutningen **nye vedtægter**, og vi fik i den forbindelse en ny hovedbestemmelse i formålparagraffen. Nu skal vi også "varetage medlemmernes fælles interesse som lodsejere i Hammer Bakker". Sammenslutningen er vedtægtsmæssigt set blevet voksen. Nu er vi en egentlig interesseorganisation. Men det stiller krav om at vi, blandt medlemmerne og i bestyrelsen, drøfter hvad der er lodsejernes interesser, så sammenslutningen kan være et beredskab for os i tilfælde af, at der skal kæmpes for lodsejerinteresser.

Det har været drøftet i **bestyrelsen** om sammenslutningens nye status skulle føre til, at alle bestyrelsesmedlemmer burde stille deres **mandater** til rådighed, så generalforsamlingen kunne sammensætte en ny bestyrelse (naturligvis eventuelt med gengangere fra den gamle bestyrelse, ud fra de enkelte kandidaters holdninger til "bakkepolitiske" spørgsmål. Der var ikke stemning for det. Modsynspunktet er, at alle valg til bestyrelsen allerede er sket ud fra medlemmernes kendskab til kandidaternes holdninger. De bestyrelsesmedlemmer, der er på valg idag er det altså efter tur.'

Selv om **det selskabelige** har sidsteplads i formålparagraffen, er det den del af Lodsejersammenslutningens virksomhed, der har haft størst frem-

gang. Igennem årene har der været stor deltagelse i festlige arrangementer, ikke mindst i hestevognsturene sammen med Vendsyssel Køreforening. Turene er ligefrem blevet så populære, at der også er blevet lavet "piratudgaver" af dem. Selv har jeg haft ansvaret for en tur for en anden forening engang sidste år.

Et **skovbrugsfagligt** møde sidste år var fagligt set en succes, men der deltog desværre kun meget få - 12 - i mødet, måske fordi det var øsende regnvejr.

Igennem flere år har bestyrelsens brandplanudvalg arbejdet med at få Beredskabscenter Aalborg til at være med til at lave en **brandplan**. Vi er blevet mødt med en uhørt arrogance og demonstrativ ligegyldighed, men selv om Beredskabscentret er en offentlig virksomhed, som man kunne vente en vis form for professionalisme og seriøsitet fra, har man på intet tidspunkt meddelt, at man ikke ønskede en brandplan, så Lodsejersammenslutningen kunne forholde sig til den kendsgerning. Meddelelsen er nu endelig givet, om end ikke ad de forventelige kanaler, men af en medarbejder på underordnet niveau mundtligt til et af udvalgets medlemmer. Da meddelelsen stemmer med det indtryk bestyrelsen allerede havde dannet sig, har bestyrelsen nedlagt brandplanudvalget.

Vi er alle spændt på at se resultatet af vor nye redaktør, Johan Schlichtkrulls, bestræbelser på at lave et **årsskrift** for 2000. Som oplyst i indkaldelsen til generalforsamlingen kom der hindringer i vejen for at lave årsskriftet færdigt til udsendelse med indkaldelsen. Der er stemning i bestyrelsen for at styrke kommunikationen til - og også meget gerne med medlemmerne gennem eksempelvis kvartalsvise meddelelser.

Den nye bestyrelse må fortsætte disse overvejelser, og det må drøftes med redaktøren om det skal være i form af genoplivelse af Hammer Bakker Nyt som supplement til eller erstatning for årsskriftet, eller om det skal være meddelelser i mere ustruktureret form.

Der er her **økonomiske hensyn** at tage, som der i øvrigt er ved planlægningen af sammenslutningens drift. Dette kommer kassereren ind på senere i aften i forbindelse med gennemgang af regnskabet for 2000 og forslaget om - for første gang i sammenslutningens historie - at forhøje kontingentet, nemlig til 125 kr. for 2002. For 2001 ligger kontingentet jo fast på 100 kr.

I sagen om tilladelse til **indhegning med kronhjorte** var der splittelse i bestyrelsen, og der viste sig på jubilæumsgeneralforsamlingen også at være splittelse blandt medlemmerne. I bestyrelsen var der flertal for ikke at søge at hindre godkendelse af hjorteindhegningen. Blandt deltagerne på generalforsamlingen var der ved en vejledende afstemning et lille flertal for at søge indhegningen forhindret. Bestyrelsens flertal opretholdt sit standpunkt. Bestyrelsen udtalte sig derfor ikke i sagen, og der er nu givet tilladelse til indhegningen. Jeg ved ikke om tilladelsen vil blive udnyttet. Man kan se at der er blevet ryddet krat, hvor hegnet skulle anbringes, men så er arbejdet tilsyneladende sat i stå.

I en del år har der hvert år været **oprydning/affaldsindsamling**. Oprindeligt var ideen at der her var en oplagt mulighed for at forene det nyttige med det hyggelige fælles arrangement for lodsejere og andre interesserede, f.eks. de spejdere der har hytter i bakkerne. Det er trods mange forhindringer ikke lykkedes at få så meget som én spejder, endsige nogen spejdertrup, med til at rydde op. I forrige beretning meddelte jeg i klare vendinger at bestyrelsen overvejede at nedlægge ordningen på grund af manglende deltagelse fra medlemmernes side. Alligevel var det i 2000 også næsten kun bestyrelsen med koner der stod for indsamlingen. Det har bestyrelsen taget konsekvensen af og der er derfor ingen affaldsindsamling i år. Bestyrelsen håber ikke - men frygter - at dette snart vil kunne ses i bakkerne. Hver enkelt lodsejer opfordres til at holde sit område frit for affald, så bakkerne ikke - som før affaldsindsamlingerne - skal blive en affaldsmagnet, hvor allerede henkastet stort og småt affald opfordrer til yderligere henkastning.

Bestyrelsen har besluttet at iværksætte en kampagne imod **løse hunde**. Det vil blive forsøgt at skaffe Skov- og Naturstyrelsens ellers udgående folder herom. Tanken er at give medlemmerne adgang til folderen, som kan uddeles til ejere af løsgående hunde. Bestyrelsen vil forsøge at lave et forslag til standardhenvendelse til hundeejere, når de træffes med hunde der ikke er i snor.

Lodsejersammenslutningens **jagtpolitik** tager udgangspunkt i en vurdering af at bestanden af råvildt i bakkerne er for lille, og at der bør gøres noget for at ophjælpe bestanden.

På et møde sidste forår mellem lodsejere og jagtlejere enedes man om i to år - sæsonerne 2000/2001 og 2001/2002, altså den overståede og den kommende sæson - frivilligt at frede råerne, både smaldyr og gammelrår. De allerfleste - herunder samtlige lodsejere der ikke har lejet jagten ud til konsortier, og flere konsortier - har efter indberetningerne til jagtstatistikken fuldt ud levet op til aftalen, men i tre konsortier er der skudt så mange råer at antallet af nedlagte råer - trods aftalen - i sæsonen 200/2001 er det højeste i de 6 år vi har statistik for. Det samme gælder i øvrigt den totale afskydning af råvildt.

Hvis aftalen skal være troværdig, og dermed også i den kommende sæson betyde at langt den overvejende del af dem der går på jagt i bakkerne, skal lade smalråen og gammelråen gå, og hvis der også i fremtiden skal kunne indgås aftaler som man kan stole på, må vi have nogle håndfaste garantier for at aftalen i denne sæson også vil blive efterlevet af de store konsortier der glemte aftalen

i den forgangne sæson, selv om de selv havde været med til at lave aftalen. Skulle det vise sig at den indgåede aftale heller ikke i den kommende sæson bliver overholdt af alle parter, er der fare for at råvildtjagten i bakkerne helt vil degenerere til at foregå efter princippet: ”Skyder jeg ikke dét dyr, så gør naboen det, så derfor skyder jeg det”. Dét ville være en katastrofe for bestanden af råvildt i bakkerne.

Bestyrelsen har henvendt sig skriftligt til konsortierne og disses jagtudlejere. Hvert konsortium (og lodsejeren) har fået oplyst sine egne afskydningstal, afskydningstallene for de øvrige konsortier under ét samt følgende statistiktal:

Statistik over råvildt nedlagt i Hammer Bakker i sæsonen 16. maj 2000 - 15. januar 2001 i henhold til indberetninger til Lodsejersammenslutningen Hammer Bakker:

	Konsortier: i alt	Øvrige lodsejere	Total
Seksendere	6	5	11
Gaffelbuk	9	11	20
Spidsbuk	8	7	15
Råer	10	3	13
Rålam	13	0	13
Bukkelam	<u>11</u>	<u>0</u>	<u>11</u>
I alt	<u>57</u>	<u>26</u>	<u>83</u>
Areal	761	573	1334
Stk. pr. 100 ha	7,5	4,5	6,2
Råer pr. 100 ha	1,3	0,5	1,0

De enkelte lodsejere og jagtkonsortier har vel indleveret statistikskemaer med forventning om offentliggørelse som hidtil, altså som en samlet statistik hvor den enkeltes tal ikke kan ses. På den baggrund vil enkelte konsortiers tal heller ikke blive offentliggjort, hverken i denne beretning eller på anden måde. Det hindrer dog ikke at jeg kan oplyse at der er særdeles stor spredning mellem konsortierne, helt fra en afskydning på 0 råer og et stykantal pr. arealenhed væsentligt under "de øvrige lodsejere" til en afskydning i et enkelt konsortium på 6 råer og et stykantal pr. 100 ha på 9,2 dyr. I brevet til konsortierne opfordrer bestyrelsen konsortierne til at efterleve aftalen og til at omtale den på parolen. Aftalen har ikke umiddelbart betydning for bukkejagten, men inden 1. oktober vil bestyrelsen udsende en meddelelse til lodsejere og jagtlejere med meddelelse om mulighederne for at aftalen vil blive holdt i den forestående sæson.

Christian Hansen (f. 1951) er en billedkunstner fra Hvidovre, som også har sin gang i Hammer Bakker. Han har venligst givet Årsskriftet tilladelse til at gengive nogle af sine tegninger herfra. Køerne tilhører Tage Kragbak - eller tilhørte, skulle man vel sige, eftersom de forlængst er gået til de evige græsmarker.

Hestevognstur!

Foreningen kan allerede nu meddele, at der atter i år bliver arrangeret en **hestevognstur i Hammer Bakker** for medlemmerne samt ægtefæller og børn. Det vil koste 25 kr. pr. voksen deltager, og der er inkluderet rundstykker med en dram og senere på dagen en øl.

Man vil få yderligere besked inden dagen nærmer sig.

Fra Nordjyllands Amts pjece 'Naturture 2001-2002':

Sommerfugle i Hammer Bakker - for børn og voksne

(Tur 62)

Hvilke sommerfugle flyver i august? Hvordan er sommerfugle og blomster tilpasset hinanden? Hvor lægger sommerfuglen sine æg, før den dør? På turen finder, undersøger og snakker vi om sommerfugle og laver. Turens andet emne er laver, som er en symbiose mellem en alge og en svamp, der kan leve bl.a. på sten, træstammer og jord - ofte i flotte farver og usædvanlige faconer.

Tidspunkt: Lørdag 11. august 2001 kl. 10.00 - 13.00

Mødested: P-plads i Hammer Bakker. Kør ad grusvejen "Gennem Bakkerne" til p-pladsen ved Søhusevej. Vi har skilt om naturtur ved vejen.

Turledere: Biolog Marianne Hald, Nordjyllands Amt og biologilærer Finn Wiesneck. Medbring madpakke.

11.6.92 C.H.

Svampedag i Hammer Bakker

Søndag d. 24. september 2000 var der svampedag i Hammer Bakker; den var arrangeret af Foreningen til Svampekunstens Fremme, Danmarks Naturfredningsforening og Park og Natur i Aalborg.

Vejret var med arrangørerne og med deltagerne: det var en dejlig sensommerdag. Ideen var også god. Der var ingen guidede ture, man indsamlede svampe på egen hånd, i det tempo der passede en, og i de områder man håbede ville give udbytte (og som måske ikke alle og enhver skulle kende til).

Når man så syntes man havde samlet nok, eller havde opgivet håbet om at finde mere, begav man sig ud mod vejen Gennem Bakkerne. Ved de første P-pladser mod Vodskov stod der svampekyndige, som kunne bestemme indholdet af ens svampekurv, og det kunne jo være både gode og dårlige nyheder. Hvis man kom med sine svampe i en plasticpose fik man en røffel; bakterierne kan hurtigt brede sig i sådan en pose.

Mange mindre erfarne svampejægere har det problem, at de svampe de tør plukke er svære at finde; det gælder f.eks. kantareller, som der nok er blevet færre af i Hammer Bakker, og rørhatte, som måske ikke lige er der den

dag man har bestemt sig for at gå på svampejagt. Men den søndag var der f.eks. mange pæne eksemplarer af Velsmagende Mælkehat. Hvis man udvider repertoiret med en svamp eller to om året har man mere at gå efter.

Arrangementet kan anbefales, hvis der bliver en gentagelse.

JS

16-6-1972 CHR. HANSEN.

Kunstnerkolonien i Hammer Bakker

I de senere år er der åbenbart kommet en fornyet interesse for de kunstnere som i de første årtier af forrige århundrede (ja, tiden går) slog sig ned i Hammer Bakker for kortere eller længere tid. Her er nogle henvisninger til bøger der bl.a. omhandler disse kunstnere.

I 1997 udkom Renal Baches **Malere i Aalborg fra 1850** (Nordjyllands Bogtrykkeri A/S). Bache døde i 1989, men Erna Andersen og Kurt Nørgaard påtog sig at redigere og til en vis grad ajourføre bogen. Et kapitel behandler Hammer Bakker-malerne. Miljøet beskrives kort og koncist, og værkerne vurderes med en malers øjne - kyndigt, ikke nødvendigvis ukritisk.

Året efter kom **Sagføreren, Konge af Hammer Bakker** - en biografi af Ole Bergh, udgivet af Sundby Samlingerne, Nørresundby. Mange af Lodsejerforeningens medlemmer vil huske en aften, hvor Hakon Wormslew fortalte om Sagfører Olesen og om sit arbejde med at samle materiale om Sagføreren. En spændende aften, og en spændende bog, som de fleste af bladets læsere vel kender. Her er synsvinklen først og fremmest Sagførerens relationer til kunstnerne; men der bliver også plads til en bredere beskrivelse af deres liv og arbejde i perioden. Hvis der er noget forfatterne ikke har kunnet finde en forklaring på, omtales det som 'gådefuldt'.

Helge Quistorff udgav sidste år **De Satte Kulør På Nodjylland** (Jysk lokalhistorisk forlag). Han kommer vidt omkring på de 150 sider, fra et 6.000 år gammelt ravsmykke fundet ved Dokkedal til et splinternyt maleri af Esben Hanefeldt. Men undervejs har han også et kapitel om kunstnerne i Hammer Bakker. En fortælleglad og positiv beskrivelse. Det fremgår klart, at også han har læst Ole Berghs bog.

Det gælder for alle tre bøger, at de er smukke, med flot papir og farve-gengivelser.

Et besøg hos Sheena Villadsen

Maleren Sheena Villadsen bor Vesterbæk 44, også kaldet Paradisdalen; hendes bolig og atelier kan ses på bladets forside.

I 1956 købte hun og hendes daværende mand maleren J.C. Schlichtkrulls atelier fra 1926, og her har hun arbejdet siden. Sheena vil nødig sætte etiketter på sit arbejde; men det er en form for naturalisme, der er præget af omhu og blidhed i stregen. Farverne er ofte douce og afdæmpede, både i landskaber og portrætter, og de er i høj grad med til at Sheenas værker gør et varigt indtryk på beskueren. I øvrigt har Sheena også malet abstrakt, når hun har haft behov for at udtrykke sig på den måde.

For tyve år siden fik hun bygget en helårsbolig i samme stil som atelieret, og her sidder vi en januar dag og nyder udsigten over dalen. Der er en bleg sol, som af og til forsvinder, men det er dog bedre end de foregående dages tunge gråvejr.

Ved foderbrættet ser man et par dompapper, nogle musvitter og en enkelt kvækerfinke er det vist; i et bøgetræs nøgne grene sidder flere dompapper; de ligner røde frugter. Kakkelovnen har hurtigt varmet den lille stue op, og Sheena byder på te, ost og det sidste af den hjemmelavede Christmas cake.

Skotland

Sheena er født og opvokset i Skotland, på landet. Hun viste talent for tegning og maling, kom på Dundee Art College og fik der i to år den grundige håndværksmæssige oplæring som efter hendes mening er helt nødvendig for en kunstner.

Der var mange discipliner i Dundee - tegning, design, gips-afstøbning, modellering, farveteori, kunsthistorie... -, og lærerne kunne være strenge. Desuden var der mødepligt. Præcision var et ufravigeligt krav, kritikken fra lærerne kunne være hård, i modellering skulle man for eksempel kunne forme en næse efter klassisk forbillede, og den skulle være millimeter-nøjagtig. Og det uanset om man havde tænkt sig at blive billedhugger eller ej.

Men, tilføjer Sheena, senere, da hun koncentrerede sig om tegning og maleri, kom det hende til gode at hun havde formet næser, hænder, hvad det nu kunne være. På den måde havde hun lært at arbejde tredimensionalt, og

det er også en fordel når man arbejder 'fladt'.

Da Sheena senere i livet hørte om Kunstakademiet i København, hvor eleverne havde deres egen professor som de holdt sig til, blev hun først imponeret over det høje service-niveau; men senere ændrede hun holdning. Hun mener der er en risiko for, at en lærer kan præge sine elever for meget, så at de bliver for påvirkede af hans stil og ikke udvikler deres egen.

Og skønt hun er et fredsommeligt menneske kan hun i øvrigt godt af og til blive harm over hvad der gælder for kunst rundt omkring, også blandt folk som går for at være fagfolk. 'Installationer' og happenings bliver aldrig hendes stil.

Krigen

Anden Verdenskrig var i fuld gang, og Sheenas uddannelse blev afbrudt. Hun kom ind i militæret som telegrafist i Secret Service, og da hendes korps var traditionsrigt og ikke uden selvfølelse, var uniformen fra det fornemme stormagasin Harrods i London. Sheena måtte helt til Hovedstaden for at hente den, og hun har den stadig. Hun var den eneste skotte blandt 64 engelske piger, og de syntes hendes accent var ret sjov.

Arbejdet bestod i at modtage kodede radiosignaler og sende dem videre til afkodning. Hvad budskaberne egentlig gik ud på vidste hun ikke, og det skulle hun vel heller ikke. Som sagt er Sheena et yderst fremkommeligt menneske; men hun stejler når hun f.eks. ser en reportage om Befrielsen i TV, og speakeren siger, at 'englænderne kommer'. Nej, det var briterne, og herunder skotterne.

Efter krigen

Efter krigen fortsatte Sheena sin uddannelse i yderligere to år på Edinburgh Art College; hun boede i Dunfermline, som er Skotlands gamle hovedstad. I Edinburgh koncentrerede hun sig om sin egentlige interesse, maleriet, og henimod slutningen af forløbet fik hun legater, der satte hende i stand til at arbejde i længere tid i Edinburgh, og senere i London og Paris.

Efter endt uddannelse mødte hun den barske virkelighed i form af arbejde som 'rejsende kunsthøgskolelærer'. Hun underviste i kunst i tyndt befolkede områder, og eleverne - typisk minearbejderbørn - var ikke altid lige motiverede for de bildende kunster, og så har man ikke sagt for meget. Sheena

ville helst prøve med det som Flemming-bøgernes forfatter kaldte 'kærlighedens stærke arm', men det var ikke altid nok til disse ustyrlige elever. Efter et årstid syntes Sheena at det var tilstrækkeligt.

Danmark

Sheena mødte sin senere mand i Skotland, hvor han var på ferie. I 1950 blev de gift, og hun slog sig ned i Aalborg. Hun kom ikke let til sit udmærkede dansk; i begyndelsen lød det for hende, når danskerne talte, som om det hele løb ud i et. Senere gik det jo langt bedre. Hun fik to børn, Bo og Una, som også skulle vise sig at have kunstneriske evner.

Sheena lærte snart ligesindede at kende - hun mødte Renal Bache, Carlo Wognsen, William Jessen og mange andre, og hun tænker tilbage på disse mennesker med stor glæde. Det er hendes erfaring, at når mennesker har samme interesse, så kan de finde sammen overalt, uanset nationalitet og andre barrierer. Hun var en del af byens kunstmiljø, fik atelier på Vesterbro og hendes billeder kunne ses på udstillinger rundt omkring. Det var gode år.

Paradisdalen

Og for tyve år siden fik hun så fast bopæl i Paradisdalen. Lyset, roen, de skiftende årstider giver inspiration.

Hun bor midt i Hammer Bakker, men er alt andet end isoleret. Hun har levende forbindelser til mennesker hun har mødt gennem hele sit liv, og den januar dag jeg kom var jeg den tredje besøgende. Så kan der gå andre dage uden der kommer nogen, men arbejdsro er guld værd, og eget selskab er vel heller ikke at foragte. Desuden er telefonen jo opfundet, og cyklen ligeså.

Minder fra Hammer Bakker

(Ole Schlichtkrull er yngste barn af maleren J.C. Schlichtkrull. Han er født i 1919, og fra sin tidligste barndom var han med sine forældre i Hammer Bakker i sommersæsonen. Her fortæller han hvordan han oplevede Hammer Bakker, først som barn og siden et par år som ung.)

Far og mor købte huset i 1918, og kort forinden havde de købt huset i Birkerød, så far må have været ret velbeslået på det tidspunkt. Folk i Hammer Bakker regnede da også med, at det var nogle meget rige folk der var kommet. Men indtægterne svingede jo meget fra år til år, fra nogle og tredive tusind - og det var vist mange penge dengang - til måske 1600 kroner. Det er nok portrætterne han har tjent mest på.

Paradiset

Da jeg var lille malede far engang et billede af mig. Det var i Birkerød, og for at få mig til at sidde stille fortalte han mig historier om alt det vi skulle lave når vi kom op til Hammer Bakker. Det var fantasi-historier. Vi skul-

le lave kanaler, og der skulle sejle dampere, vi skulle ha' en karussel... men karussellen, den blev sgu til virkelighed, en lille legetøjs-karussel som vi havde meget fornøjelse af.

Hvert år i april-maj tog vi natdamperen til Aalborg. Vi ankom meget tidligt om morgenen, og så var Mads Peter Olesen (som boede på det der nu er Vestbjerg Skovvej 19. Red.) der for at hente alle vores pakkenelliker. Der var nogle enorme kufferter og nogle kæmpestore sække som mor havde syet af kartoffelsække - der havde vi tøj, dyner og alt muligt i, for det kunne ikke ligge oppe i huset om vinteren, så ville det blive fugtigt. Mor havde også syet nogle lærredslapper, og far havde med fin skrift skrevet på dem hvor bagagen skulle hen. Alt det blev så anbragt på kajen.

Far og mor tog rutebilen til Vestbjerg, og jeg fik lov til at køre med Mads Peter Olesen, oven på læsset. Jeg kan stadig lige så tydeligt høre den lyd af hestehove når vi kørte over pontonbroens træværk. Den betød for mig, at nu var jeg på vej ud til Hammer Bakker, nu var jeg på vej til Paradiset.

I Nørresundby spændte Mads Peter Olesen hestene fra, han gik ind på Kvistgaards gård og fik noget morgenmad, hestene fik en mulepose på, og så kørte vi videre, ud i Bakkerne.

Naboerne.

Allerede fra starten kom vi til at kende familien Olesen; det var nok dem vi havde mest at gøre med. De er i øvrigt omtalt i Bogen om Hammer Bakker, på side 247 og 255, i forbindelse med det oldtidsfund der blev gjort der. Børnene legede med tingene, far så dem, og så sendte Mads Peter Olesen det ind til Nationalmuseet. De havde mange børn - jeg kan huske Ole, Niels, Martha, Rudolf, Grethe, og Knud. Hans kone havde en prydhave med en masse smukke blomster, det gik hun vældig op i. Med mellemrum har jeg haft forbindelse med familien lige siden.

Vi kom også en del sammen med Thames Peter Pedersen på Østbjerggård, og senere med Simon Nielsen og hans familie, da han flyttede derind i 1924-25. Vi var nede på gården næsten hver dag for at hente mælk eller hvad det nu kunne være. Og flere af Mads Peter Olesens børn kom til at arbejde nede på Østbjerggård, så vi kom til at kende den fra begge steder. Til høst var jeg med ude i marken, og når det hele var overstået fik vi æble-

skiver. Jeg var mest med fordi det var spændende; jeg prøvede også at lave neg - dengang gik man jo efter slåmaskinen og bandt negene, smed dem ud til siden og lavede stakke af dem senere.

Mange af dem der boede i Bakkerne var ellers meget, meget fattige, de har været blandt de fattigste mennesker i Danmark. Mange boede under elendige forhold. Det var sjældent de så penge, de levede af deres egne produkter. Og der var sygdom - ikke mindst tuberkulose. Men det tænkte jeg ikke så meget på dengang. Og hverken mine forældre eller jeg har mærket nogen afstand på grund af 'standsforskel', overhovedet ikke. Vi kom hos dem, og de kom hos os.

Huset og atelieret

Huset blev bygget om. Der blev sat noget til i den ene længe - vist i begge ender. Per Ejlersen fra Brødland stod for tilbygningen.

Først havde far et atelier der lå på den anden side af vejen. Han havde fået sat et stort vindue i, men det har nok ikke duet til ham, der var ikke ordentligt lys til at male.

Så byggede han et nyt atelier i 1925, det er det fru Villadsen har i dag.

Det må være far der har tegnet det. Min storebror lavede murværket efter alle kunstens regler, han var kommet i murerlære i Aalborg, fordi han skulle være arkitekt.

Taget ordnede en tømrer; jeg gik sammen med ham hele dagen. Jeg kan huske hvordan han stod og afbarkede de stammer som skulle bruges til taget. Han havde en banjo med, og når han havde spisepause spillede han på den. Det var meget spændende, syntes jeg.

Far malede mest ude, men han har da også arbejdet inde i atelieret, blandt andet med blomsterbilleder. I min tid lavede han ikke så mange portrætter, han havde vist ikke så mange bestillinger efter 1930.

stod og betragtede landskabet igennem.

Sagføreren

Sagfører Olesen kan jeg godt huske. Når jeg var ude at gå med far, kom han af og til med sin store schæferhund. Så stod de voksne og snakkede, og jeg ventede bare på at de skulle blive færdige. Sagføreren var vist ikke særlig børne-minded...

Far var stærkt imod den beplantning af Hammer Bakker som Sagfører Olesen stod i spidsen for, og han var også engageret i naturfrednings-arbej-

de. Han havde tit diskussioner med Simon Nielsen, plantøren på Østbjerggård. De var absolut ikke enige, og far var meget hård ved Simon Nielsen. Men Simon kunne nu godt tage kløene, og de var bestemt ikke uvenner. Men jeg synes nu også, at det var synd for Bakkerne med al den beplantning.

Sagføreren var jo interesseret i kunst. Fru Vige, maleren Jens Viges enke, lejede sit hus på fordelagtige vilkår - det har vel været sagføreren der ejede det. Han købte flere af fars billeder og hjalp i det hele taget kunstnere ved at købe deres malerier. Men far har aldrig været i lommen på ham, som andre måske har været det, det ved jeg ikke.

Men jeg har hørt, at lang tid efter af far havde købt huset kom sælgeren, Emmer-Laurits, til ham og spurgte om han dog ikke kunne få nogle af de penge han havde til gode. Da havde far forlængst betalt dem til Sagføreren, som skulle ordne papirerne.

Hvad angår Thomas Olesen Løkkens roman Sagfører Sigerslet, nøgleromanen om sagfører Olesen, - det ved jeg ikke så meget om. Det med fru Vige og sagføreren, det tror jeg ikke på. Men mor har da fortalt, at når de var et selskab der gik tur, deriblandt fru Vige og hendes mand, så kunne hun godt kokettere med nogle af de andre...

Jeg har dog aldrig hørt mine forældre snakke ondt om Sagføreren. De kom ikke så meget sammen. Derimod kom vi sammen med broderen, forpagteren. Vi havde det vældig hyggeligt; oppe på Nordmarken, vores grund nord for Søjhusevej, lavede vi en bålplads hvert år, og forpagteren kom med sine børn. Han havde vist været cowboy og kunne fortælle spændende historier, vi sad og lyttede allesammen.

Vi kom lidt sammen med Ole Hedin, forfatteren til bogen om Hammer Bakker. Mens han skrev på bogen kom han selvfølgelig jævnlig ud i Bakkerne. Han lavede likør til os, af nåle fra nåletræer - han var jo apoteker...

Krigen

Jeg blev udlært efteråret 1939. Over to vinterhalvår læste jeg på Aalborg Teknikum og boede ude i Bakkerne hos mine forældre. Det var samtidig med at tyskerne rykkede ind i Polen og krigen begyndte.

Det var nogle meget strenge vintre. Hver dag tog jeg til Aalborg på

cykel. Undervisningen varede fra 8 til 16, så jeg skulle tidligt op. Mor stod op og spiste morgenmad med mig, så gik hun i seng igen. De var bekymrede for mig når de f.eks. kunne høre i radioen at nu var vejene ved Bouet helt lukkede. Men jeg var ung og havde vældig godt af det. Det var mørkt når jeg tog af sted og mørkt når jeg kom hjem, men der var de flotteste nordlys begge de vintre jeg var der, pragtfulde nordlys, når jeg gik gennem Bakkerne - meget af vejen kunne jeg ikke cykle. Nogle gange stod jeg på ski til Vestbjerg, så kunne jeg cykle til Aalborg derfra og trække gennem driverne. Somme tider ville dynamoen på lygten ikke gå rundt på grund af is; så fandt jeg ud af, at jeg kunne lade mit vand på dynamoen, så kunne den køre lidt igen.

På det tidspunkt var far holdt helt op med at male. Han syntes ikke han kunne mere, han var bange for at komme til at lave noget der ikke var ordentligt. Han gik oppe i Nordmarken; der var en lille selvsået skov, hvor han gik og savede grene af - træerne stod meget tæt. Det fik han noget tid til at gå med, og desuden fik han motion på den måde.

Så kom den niende april. Da jeg begyndte på Teknikum igen var den halve skole besat af tyskerne. Forstanderen, von Stemann, tordnede mod dem, og det kom til at koste ham livet. Han blev likvideret.

Vi mærkede meget til besættelsen i Aalborg, og det berørte far og mor dybt, især da tyskerne fortsatte fra Danmark mod Norge, og vi måtte være vidner til at Danmark blev brugt som brohoved. Jeg var værnepligtig i hæren og tog straks fra København tilbage til Bakkerne, på cykel, og der var luftkampe både over Bakkerne og over fjorden. Til at begynde med var vi ikke klare over hvor farligt det var, men det opdagede vi efterhånden da vi hørte hylene og så projektilerne og granatsplinterne...

Jeg byggede et 'beskyttelsesrum' - det var en slags skyttegrav med stammer over, og der blev også brug for den et par gange. Og jeg lagde et ekstra lag brædder over sovekammerloftet. Før krigen havde jeg bygget en vindmølle, så jeg kunne få lys til at læse lektier ved. Den gav lys i huset og strøm til radioen. Den holdt indtil 1945.

Tyskerne holdt også øvelser i Bakkerne; det var ubehageligt. Ved en bestemt lejlighed jog far dem væk. De havde lagt kabler over hans jord, og han talte vredt til dem på en blanding af fransk, tysk og engelsk. Det endte med at de fortrak.

Der blev mere uhyggeligt i Bakkerne, og mor var utryg. I breve fortæller hun om indbrud og overfald rundt omkring. Eneboeren, som også nævnes i bogen om Hammer Bakker, havde indbrud, og han var blevet overfaldet. Til sidst flyttede han derfra, han turde ikke bo der mere. Mor syntes hun måtte gøre noget. Så hun satte en krog indvendig på bagdøren!

På det tidspunkt var Mads Peter Olesens kone død og han selv kommet på alderdomshjem, og mor skriver, at hun savner dem. Det var ikke så tit der kom besøg mere; maleren William Jessen kom en gang imellem fra Vodskov.

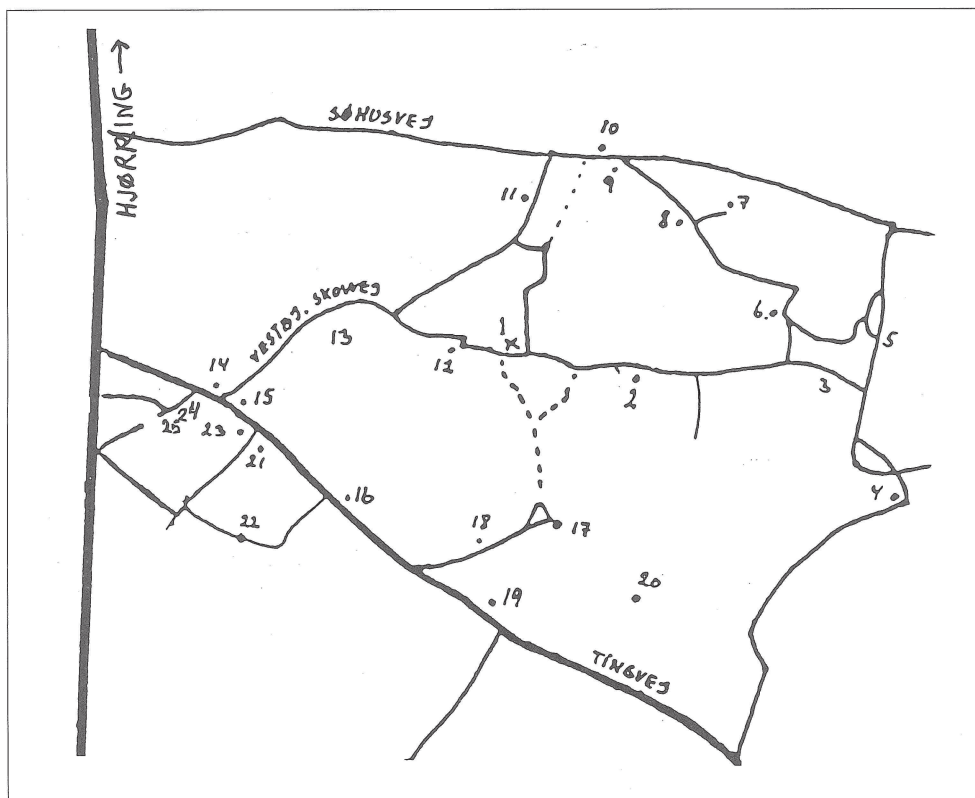
Simon Nielsen og hans familie var en stor hjælp for far og mor. Han havde bil og kunne købe ind for dem. Uden deres hjælp havde de slet ikke kunnet klare det resten af krigen. Han var helt enestående hjælpsom.

(Ole rejste fra Bakkerne i 1941. Senere kom han til Sverige, hvor han meldte sig til Den Danske Brigade. I den tid havde han ingen kontakt med sine forældre. Da han efter befrielsen kom tilbage fik han at vide, at hans far var død i Hammer Bakker en måned forinden.)

Vestbjerg Bakker for cirka 75 år siden

1987 satte Rudolf Olesen (f. 1913) sig ned og skrev om 'Det gamle Vestbjerg for ca. 60 år siden', altså for op mod 75 år siden. Det var på familiens opfordring; men også andre kan have fornøjelse af at læse Rudolfs beretning, og han skal have tak for at give sin tilladelse til, at andre kan læse med. Her følger den del af beskrivelsen der vedrører Hammer Bakkers vestlige del, eller som Rudolf skriver: Vestbjerg Bakker.

23.3.1987.

Når man nu skal skrive en egnsbeskrivelse, er det nødvendigt for mig at begynde med begyndelsen: Mit **barndomshjem**, og det var inde i Vestbjerg Bakker ved Damhusene (1). Mine forældre var Emma og Mads Peter

Olesen. Vi hørte til et af de småkårshjem, som der var mange af derinde dengang.

Efter vor tids levestandard synes vi måske, det var en kummerlig tilværelse; men vi tænkte aldrig på, at vi var mere fattige end så mange andre. - Vi var 10 børn og var godt tilpas og havde en dejlig barndom.

Der var ligesom andre steder en 'mælketur' rundt i bakkerne. Det var også under små forhold, de fleste havde kun 2 eller 3 køer, og som følge deraf, husker jeg endnu, de små mælkepotter eller junger til 10-15 eller 20 liter. 'Det var jo ikke store leverancer til mejeriet', som en skovarbejder deroppe engang udtrykte sig; han kom til mælkevognen og bad om en tår kærnemælk til at slukke sin tørst med. Han så på den lille vogn med de små spande og udbrød: 'Sån en drep o tsjyer mæ, de æ jo int mir æn a ka dræk!'

- Når vi startede mælketuren hjemmefra, husker jeg helt fra lille drengturen ind igennem bakkerne. Vi kom først til Jens Kristian Nielsen (2) - Leksen - som vi kaldte ham. (Lægdsen som han nævnes i Hedins bog om Hammer Bakker s. 150, han har muligvis været lægdsmand ved lægdsrullen).

Det er der, hvor Anna og Thorvald Madsen, og senere Lilli Madsen og hendes mand bor. Leksen var en gammel original, synes jeg at huske, og tit kom han ud og skulle have en sludder med Far, og så havde han for skik at skulle hen og stå foran hestene (et par små islændere), så lukkede han deres mund op og kiggede dem ind i gabet; (man skulle jo, som skik var, se på tandsættet, hvor gammel en hest var). Så kunne Far i spøg sige til ham: 'No ska do int blyv ve o sto der o tsjik i muj o miin bette krikker, for do ka jo heks!' 'Ja, ja, a ka heks, a ka heks', sagde Leksen og så luskede han ind i sit gamle hus, som lå på samme plads som det nuværende ligger efter ombygning. Det gamle findes i bogen om Hammer Bakker; det er malet af kunstmaler Johan Schlichtkrull, se side 150.

Nu går turen herfra og øst på over bakken og ned gennem Paradisdalen (3), en yndig dal, som forfatteren Thomas Olesen Løkken udtrykte det (Bogen om Hammer Bakker s. 239). Th.Olesen Løkken boede en tid til leje hos kunstmaleren, og havde i den tid sin gamle Ford stående hjemme hos os, og så cyklede han det sidste stykke ned gennem Paradisdalen. Det var en køretur ned gennem en hulvej med store bøgetræer på begge sider, de står der endnu; men vejen bliver kun brugt som spadsrestesti.

Vi kom så videre ned til "Østbjerggård som er under Hedeselskabet; her boede Thames Peter Pedersen og hans kone Anna -De flyttede derfra først i tyverne, og købte en "stor" gård helt oppe i Rødhus ved havet (fik vi børn at vide), og det var jo en mægtig gård på 40 tdl., syntes vi, men den egnede sig vist kun til lidt klitfår.

- Nu kom der så en ny mand til Østbjerg, og det var Simon Nielsen, og - stadigvæk - en Anna. Simon var delvis ansat af Hedeselskabet, men han var også en driftig landmand, som kom nede fra Herning-egnen, og nu blev der sat skik på det lidt forsømte landbrug som hørte til, og han fik startet en mælketur sammen med naboerne ud til Tingvejen og til Vestbjerg. Første nabo var en Hjørring-Kræn, som sønnen Chr. Jensen havde overtaget hjemmet efter - og længst ude boede Vaske-Stine og Skyl-Niels (forhen Morsø-Peter), Niels Larsen og Kristine. Hammer Bakker-bogen s. 151.

Stine, som vi kaldte hende, gik ud for at vaske for folk, og så måtte Niels somme tider køre med hende, og efter vaske kommer jo altid skylning. - Nu blev der så en helt ny mælketur, og vi andre blev fri for den afstikker derned.

Vi kører tilbage gennem Paradisdalen og videre op til Emmer Laurits' hus, og det er nu blevet til kunstmalerens (Hammer Bakker-bogen s. 165-171-215). Huset var ét af "Østbjerghuse" (5).

Jeg mindes lige, at Emmer Laurits og Jette anno ca. 1916-17 flyttede ud på Vestbjerg Kær, og så blev der kostet en del på huset. Det så jo ud til at være meget rige folk. De boede fast i Birkerød ovre ved København, men havde nu købt det her som sommerhus.

Nu kørte vi lige vestpå fra kunstmaleren og ned til det, der kaldes gård-

en "Søen" (6) (lidt nordvest for gården ligger en del gammel mose og søareal). Omtalt udførligt m. opmåling i Hammer Bakker-bogen s. 233-234. Min Far havde oprindeligt haft ejendommen som ung mand 23 år gammel; han overtog den efter en gammel faster og hendes mand, Ane Kirstine og Anders Jespersen; men så solgte han den til Støv-Ajes (Anders Christensen), og Far og Mor flyttede hen til Damhusene.

Gården "Søen" er nu helt udslettet, men inde på Nørresundby Banks hovedafdeling hænger der et billede af den (malet af Schlichtkrull), hvor Støv-Ajes står og saver brænde.

På nordsiden af Søen ligger "Søhuset" (7) som nu er restaureret og moderniseret lidt. Der boede Bette-Anton og Andrea: hun var polak og snakkede lidt gebrokkent dansk. Bette-Anton - eller Kusk-Anton, som han også kaldtes - stammede nede fra Grindsted-egnen og var i familie med nogen Kusker dernede. Bette-Anton var kendt over hele egnen og viden om, særlig med hans brogede islænderheste, som han kørte med i mange år. På hans sidste leveår var han pedel på den gule katedralskole, som ligger lidt nord for,

Lige øst for Bette-Antons, hvor der nu er skov, lå der et hus mere. Her boede Kræn-Otte og Støvmarie, en søster til Støv-Ajes. Huset blev overtaget af en søn, som vi kaldte Bette-Ajes. Ham brændte det for, for ca. 60 år siden, og blev aldrig bygget op mere.

Lidt nedad mod vest kom vi så til Støvsmedens bus (8). Støvsmeden var far til Ajes og Marie, og en anden datter som hed Maren. Maren var gift med BovsJohan, også kaldet Kusk-Johan. Han havde været herskabskusk på "Bjørum" ved Hvorupgård, og de havde så overtaget hjemmet - og smeden boede hos dem til han døde. Huset beboes nu af Marius Jensen. Det brændte også (for Bovs-Johan), og har været bygget om.

Næste ejendom er Plov-Måtens (9), dvs. Morten Christensen og Stine. Her boede sønnen og hans kone også hjemme, det var Marius og Marie. Plov-Morten gik ud som stråttækker. Jeg har "syet for tækker" en hel del for ham, både som dreng og siden. Hjemmet er stadig i familiens eje, og er gået over til Marius' søn, Svend Christensen, som er ansat ved kommunens lokalafdeling i Sulsted.

Det sidste hus på dette strøg var Amerikanerens (10). Amerikaneren var ungkarl og var vendt hjem fra en lang årrække i Amerika. Han kom

senere på alderdomshjemmet i Sulsted, og huset blev senere brudt ned, vistnok af en Toft, som bor lige ved siden af i skoven.

Nu går turen herfra mod vest, ad en vej som nu kaldes Søhusvej. Et lille stykke henad den drejede vi til venstre, ned ad Hulvejen, som vi kaldte den, det er der, som nu spejderborgen "Grønbo" (11) ligger, og så straks til venstre igen, så var vi snart hjemme på vores ejendom igen ved Damhusene. Mor havde så fået køerne malket, og så gik det videre til Dam-Søren-Kristians ejendom (12). Det var Søren Kristian og kone Karoline Martinsen. Deres søn hed Menz Martinsen, gift med Mine.

Sønneren havde også dér overtaget hjemmet, og faderen kørte vognmandskørsel under navnet Dam-Kristian, det blev senere til Damp-Søren-Kristian. Han kørte bl.a. fragt for købmand Andersen i Vestbjerg. Huset brændte i 1924, husker jeg, d.8. december, og et par dage senere blev Damsøren kørt ned af en bil ude i Bouet. Den ene hest blev dræbt og den anden en hel del ødelagt, vild og nervøs. Søren-Kristian blev en del invalid i mange år, og lå på sygehus i lang tid. Ejendommen kendes nok bedst idag som Flygels ejendom; der har siden været hundepensionat.

Det var en lang vej til mejeriet, men nu er vi også snart færdige. Når vi havde været ved Damhusene, fortsatte vi rundt om Laurits Andersens skov (13), hvor der nu findes militæranlæg indenfor Skovvej, og så ud til Tingvejen og videre til mejeriet.

Så er vi ved Tingvejen, og lad os begynde ved Mølbjerg. Der lå i sin tid en gammeldags 4-vinget mølle, af dem man skulle sætte sejl på og dreje rundt efter vinden når man skulle male, en rigtig gammel bymølle, som man ellers kun ser på julekort nu om dage. Der var jo højt op til møllen. Der kunne køres op ved den ene side og ned ved den anden side, om man ville.

Møllerhuset (14) lå dengang som et gammelt lavt pap- eller spån-tækket hus, lige ud mod skrænten til Tingvejen. Her boede Per Bak, sammen

med sin datter Lise og sønnen Nygård Bak. Per Bak solgte møllen og huset, og flyttede til Sulsted og endte sine dage der i det lille hus, der ligger lige syd for Kaj Østerbys, og der på gavlen kunne man i mange år

tilfældigvis læse A.Bach, men det var nu reklame for Bach's Mineralvand.

Per Bak solgte møllen til en gammel møller, som kom ude fra møllen i Bouet, Anders Mose. Han var gammel ungkarl, og havde en jævnaldrende husbestyrerinde frk. Djernis, "Piigen", som han kaldte hende. Der var lidt jord til, og "Mose", som vi kaldte ham, havde en ko og et par grise. Beboelsen brændte for dem, og så blev det nye møllerhus (som ligger der endnu), flyttet lidt længere mod nord, lige vest for møllen. Mose fornyede møllen ved at rejse et højt jernstativ inde i den gamle runde møllebygning, og nu kom der en seksvinget klapsejler, som vi kaldte dem.

Vi kører ned ad bakken østpå. Lige midt for militærdepotet, op mod skoven, lå der et lille gammelt stråttækket hus, og her boede Lars Hansen og Petra (15). Før dem havde der boet en gammel dame, som man kaldte Klebberhanne, men hende kan jeg ikke huske. Lars Hansen var arbejdsmand, og en tid prøvede han at starte en fisketur med en lille hest og en gig, men det gik ikke så godt. Lars Hansen mistede Petra og kom på Sulsted Alderdomshjem, hvor han døde som en pæn gammel mand, han havde gået meget igennem.

Længere øst ad Tingvejen lå to gamle huse (16), som nu er helt forsvundet, de hørte ind under en lille gård ude på Kæret, som havde en større hede lod her. Her boede først Anna og Plov-Jakob, søn af Plov-Morten. Jakob arbejdede i mange år i en grusgrav inde i bakkerne. Før dem havde der boet en enarmet mand, som flettede riskurve, som vi brugte til kartofler, roer og lignende. Somme tider trak han med kreaturer til Aalborg Marked og Slagteri. Han havde en dame boende hos sig, som man kaldte Trok-Hanne (hun var ikke for klog), og han hed Johan, men gik under navnet Jeneving.

I huset ved siden af boede Bette-Måten. Han var en lille mand, som ernærede sig med forskelligt håndværk. Han havde en tid en dame boende hos sig, som vi kaldte Mus-Kaveline. Måten ville somme tider drille hende, og sagde: "Kaveline do ska int go uk, Jakobs kat gor hær u".

Den sidste der boede i huset var originalen Niels Jepsen, også kaldet Eneboeren eller Sønderjyden.

Nu skal vi en lille afstikker ind til Houstruphuset (17) inde i skoven. På vejen derind passerer vi et lille hus, "Solfang" (18) som jeg byggede i 1940. Det gik til på den måde, at min fars jord -en hedelod på 10 tdl. gik helt derud, næsten til Tingvejen. Der var kun en smal strimmel jord imellem,

som dengang hørte til "Kærager", men som nu hører til det lille hus længe-re oppe på bakken, "Lillebo" (19), som blev bygget samtidigt; der er nu plantet frugttræer.

Vejen ind til Houstruphuset skar et lille hjørne fra over fars ejendom, som vi kaldte "søjer på hjøest", og det købte jeg så, med lidt jord på den anden side af vejen, til at bygge på. Jeg solgte huset i 1945 til Magdalene og Otto Hulgård; datteren bor der vel endnu. Houstruphuset var vist nærmest som en slags skovløberhus eller skovarbejderhus, men har været der al den tid jeg kan huske, dog med et nyere stuehus.

Da jeg var dreng, kaldte vi skoven for Klitgaards Plantage, og det var jo nok i familie med de Klitgårder fra Nørresundby.

I huset boede dengang Anna og Marinus Christensen. Anna var datter af Plovmorten, og nu lyder det måske, som om de fleste koner hedder Ane eller Marie, men der var også mange af dem. Hjemme skelnede vi mellem østbjerg-An - og nu - Søjer-An. Vi løb jo igennem skoven ud til Houstruphuset til Søjer-An. Der var lidt landbrug til Houstrup-huset, så de kunne have en ko, gris og høns, og der var jo mange børn, ligesom hos os, så det var godt at have mælk, kartofler og æg mm. - Der har været handlet en hel del med skoven, den blev solgt til et aktieselskab med Chr.Larsen "Ny Vrå" som første mand, de andre husker jeg ikke. Siden har den været solgt til forskellige andre, bl.a. Nørresundby Tømmerhandel. Det første skovareal vi kommer igennem, tilhører en gård ude på kæret "Tornhøjgård".

Længere østpå ad Tingvejen ligger højt oppe på bakken huset, som kaldes "Mari på Bakken" (20). Helt tilbage i mine drengeår boede den gamle Hans på Bakken og hans kone Mari der. Den gamle Mari kan jeg huske på en særlig måde. - Jeg kan huske, at mor lavede en krans til hendes begravelse. Der var jo ikke penge til en krans, men mor havde altid mange pæne blomster i haven, så hun lavede en pæn krans. Hun kunne ikke selv komme hjemmefra - far var i tørvemosen - så jeg blev sendt afsted ene til Sulsted Kirke med den krans, og jeg gik meget højtidelig der ved ligfølget med kransen på den ene arm og luven i den anden hånd. Det med luven, det var nu mest, fordi lærer Møldrup havde lært vi drenge at vi skulle altid tage hatten af for vor lærer, og det var jo ham og præsten, der gik først i ligfølget.

Men så det allerværste var, at da begravelsen var forbi, så jeg et par mænd, der skulle dække graven, de smed mors fine krans ned på kisten

sammen med en del andre; det var en slem skuffelse for en 9 års dreng, som havde gået sådan et ærinde. - Efter Hans og Mari var der både en søn, som hed Hans og en datter, der hed Mari, og de to blev ved at bo der, som Hans og Mari på Bakken, til de døde, og huset gik i fremmede hænder med navnet "Mari på Bakken". Huset har også været ejet af forhenværende mejerierjer Arne Hansen, Sulsted Mejeri.

Nu vender vi tilbage til Vestbjerg by på sydsiden af Tingvejen. - Vi kommer først til (Fiskeajes) Anders Andersen (21); han havde vist også forbindelse med en fisketur, måske hans far, deraf navnet. Jeg kan tydeligt huske ham, fordi vi næsten altid mødte ham, nar vi var på vej til skole i Vestbjerg; han kom nemlig bærende sine mælkespande på et åg, hele vejen hjemmefra og til mejeriet. Jeg ved ikke hvorfor, men han var ikke med i mælketuren. Anders havde jo nok sine egne ideer, og det skulle man jo også have lov at have dengang. Jeg kan huske Far fortalte: det var jo blevet moderne med at avle turnips (hvide roer), men det ville Anders ikke høre tale om eller prøve. "A hå voj nok i tsjoll" (jeg har vand nok i brønden), sagde han, og manden havde jo ret, der er ikke mange der idag ville så den slags, med det store vandindhold.

Han var ellers en dygtig mand; jeg kan huske, han byggede selv ny kostald. En søn Jens overtog siden hjemmet.

Nu kunne vi så begynde en Vestbjerg-by-mælketur. Vi kører ned ad en vej til Niels Frandsen (22) - som senere blev overtaget af sviger-sønnen Peter Hammer, som havde været vognmand i Sulsted (lastbil). Der var to sønner hjemme hos moderen Trine, som endnu levede, Andreas og Anton.

Jeg husker hjemmefra når vi skulle have en ko til tyr, så var det altid hos Niels Frandsens. Der var særlig en lille ko "Tulle", hun kunne hitte på at bryde ud af hegnet, når det var den tid, så vidste hun lige hvor hun skulle hen.

Nu kører vi fra Niels Frandsens og til "Høgholt" (23). Der boede Laurits Andersen og Polene. L.A. havde overtaget gården efter sin far Aksel Andersen, så jeg kan huske, vi kaldte ham 'Aksel-Laurits, og i dag er det jo Lauritses Aksel. De var gode ved os småfolk.

Engang var mor kommet på sygehuset, da kom han og konen kørende i jumbe ind til os med middagsmad. Jeg husker særlig dejlig sødsuppe med mange kirsebær i, det var lige noget, der passede for os børn.

Når vi kørte fra "Høgholt", kom vi til Pol-Christians ejendom, der op mod Tingvejen var omgivet af en stor tjørnehæk, og når vi begyndte at svinge ind ad den vej, som i dag kaldes Tinesvej, lå der et lille stråtækket hus, "Kindberghuset" (24), som vi kaldte det. Der havde boet en mand, som hed Karl Kindberg. Nu var det Pæls-Trine, der boede i huset. Pæls-Trine stammede inde fra bakkerne. Hun havde boet i et hus inde i bakkerne sammen med sin mand, som man kaldte Pæls-Manden. Huset havde ligget lige op mod Gl.Kongevej, og der stod en milepæl, som man kaldte dem; det var før der kom kilometerstene (Hammer Bakker-bogen s. 269). - Pæls-Trine var en kær gammel dame, hun kom meget ind og tog sig af os derhjemme når mor var på sygehuset. Det var den tids hjemmehjælp - gratis - tilbud! Huset hørte til Pol.Chr.'s ejendom, men blev brudt ned midt i tyverne og Pæls-Trine flyttede hen til familie i

Tylstrup. Pol.Christian (25), som vi sagde, Poul Christian Pedersen, var gift med Ane Mari, og de havde kun en datter, som også hed Marie, og hun blev gift med sin fætter Andreas Pedersen. (Andreas var søn af byens karetmager, Morten Pedersen). Så sagde folk for sjov Pol. Chr., Pol Muer, Pol Mi og Pol Dres, og som regel var der en tjenestedreng, Pol dreng.

**Prøv en ny
PARTNER**

**Græs-
trimmer/
buskrydder**

rydder græs, buske og småtræer på vanskeligt tilgængelige steder.

Priser fra kun

795,-

Excl. moms

PARTNER 351
motorsav med 16" sværd **1195,-**

Excl. moms

Prøv den hos fagmanden

PJ Skovværktøj

Thistedvej 100 - 9400 Nørresunby
98 17 27 33

Altid brugte **SAVE** på lager

Advokatfirmaet Kragbak

Gabelsgade 5, 9100 Aalborg

Tlf. 9631 8800

Fax 9631 8808

kragbak@eurojuris.dk

Erhvervsrådgivning
Generationsskifte
Skattestrafferet
Strafferet

Ejendomsadministration
Køberådgivning
Civile retssager
Inkasso

KURT'S SAVVÆRK/ TØMMERHANDEL

v Kurt Jensen Søhusevej 54 Hammer Bakker · 9380 Vestbjerg Tlf 98 29 70 16

TRÆ købes, evt. på roden, også mindre partier.

OPSKÆRING af tømmer.

SALG af tømmer, brædder og lægter direkte fra savværket.

Fredag kl. 12.00 - 18.00

Lørdag kl. 08.00 - 12.00

eller efter aftale på tlf. 98 29 70 16

(bedst mellem kl. 18 - 20).